

2025. pályázati év – Gerő Éva, Gerő Katalin, Gerő Gyula Alap

2025-ben a Gerő Éva, Gerő Katalin, Gerő Gyula Alap kedvezményezettje a Pannonhalmi Főapátsági Könyvtár volt.

A pannonhalmi könyvtár 2023-ban (élve az Alapról szóló megállapodásban rögzített jogával) nem használta fel az őt abban az évben megillető összeget (akkor még 300.000 Ft), hanem 2025-ben használta fel, összevonva a 2025-ben őt megillető támogatással.

2024-től az alapot kezelő Pannonhalmi Főapátság döntése alapján a Gerő Alap alaptőkéjéből ad 500.000 Ft támogatást a korábbi 300.000 Ft helyett (melyet a kamatokból és a plusz támogatásból tervezett adni korábban) és a kamatból és adományokból származó összeget pluszként kezeli és használja fel, támogatásra.

A fentiek értelmében a Pannonhalmi Főapátság 2025-ben 1.552.542Ft támogatást használhatott fel. (2023-ból 300.000 Ft, 2025-ből: 500.000 Ft, a 2025. évi kamatokból és plusz adományokból 752.542 Ft – 2025. szeptember 17-i adat, a vállalkozási szerződés megkötése időpontja)

Ebből felhasznált restaurálása 1.016.000 Ft-ot

1 db ősnymtatvány kötet restaurálására:

Robertus Caracciolus: Sermones de laudibus sanctorum

Venezia: per Georgium Arriuabenu(m) Venetijs Impressum, [1489. Jul. 7.

[210] fol. : ill. ; 4° (22 cm)

A megbízás időtartama: 2025.09.17.-2025.12.15. volt

A megbízás díjazása a restaurálási terv szerint (100 munkaóra 7.500 Ft / munkaóra) + ÁFA, mindösszesen nettó 800.000 Ft + 216.000 Ft ÁFA, azaz bruttó 1.016.000 Ft.

A munkát a szentendrei Ars Alba Restaurátor Bt. – Fehrentheil Henriette végezte.

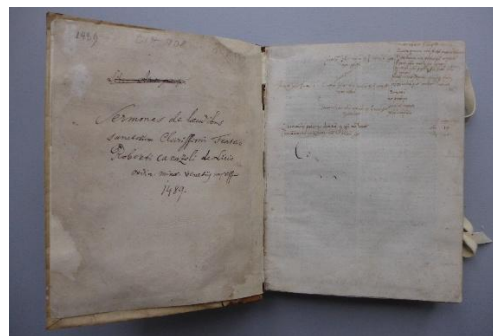
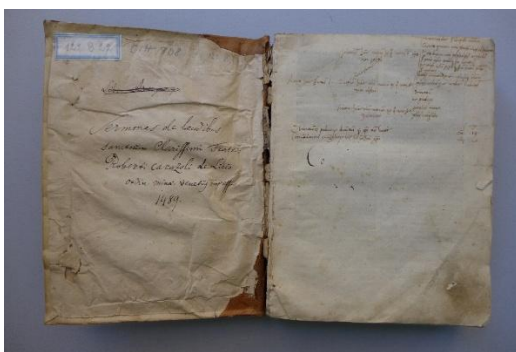
122-B-22 restaurálási dokumentációja

A restaurált kötet:

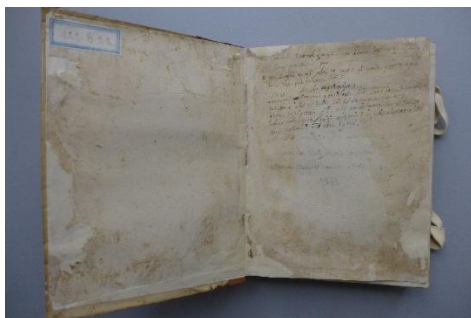
122-B-22 Caracciolus, Robertus (OFM, aquinói püspök) (1425-1495)[*Sermones de laudibus sanctorum / Robertus Caracciolus*]. - [Venezia] : per Georgium Arriuabenu(m) Venetijs Impressum, [1489. Jul. 7.] Nonis Quintilibus. - [210] fol. : ill. ; 4° (22 cm)

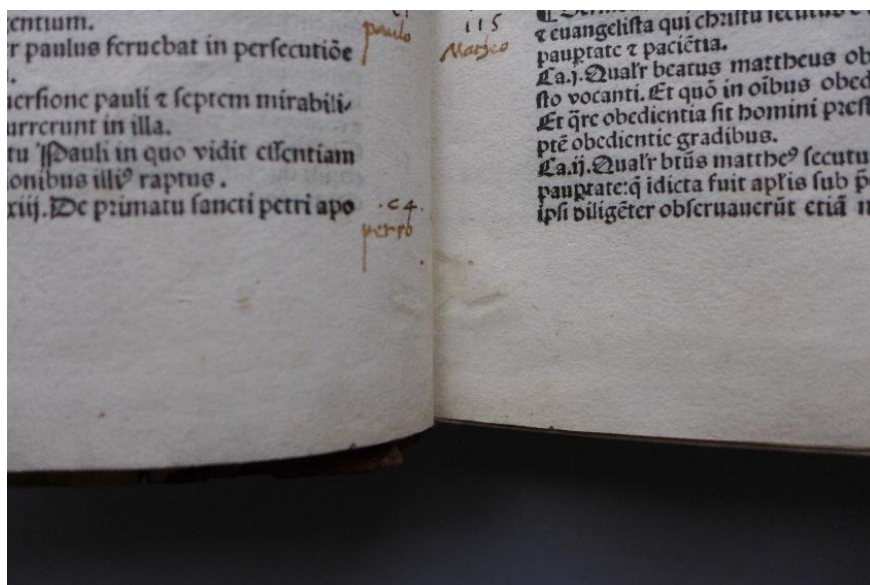
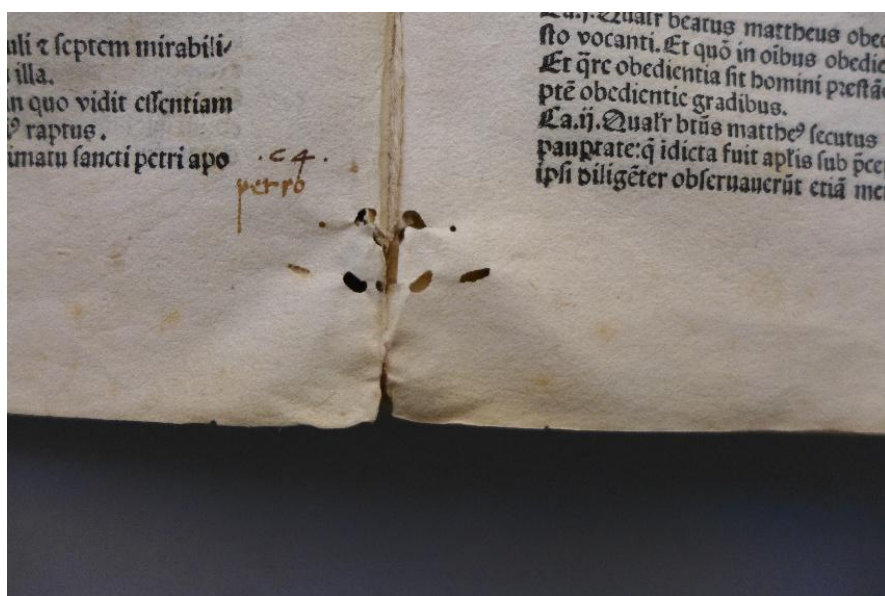
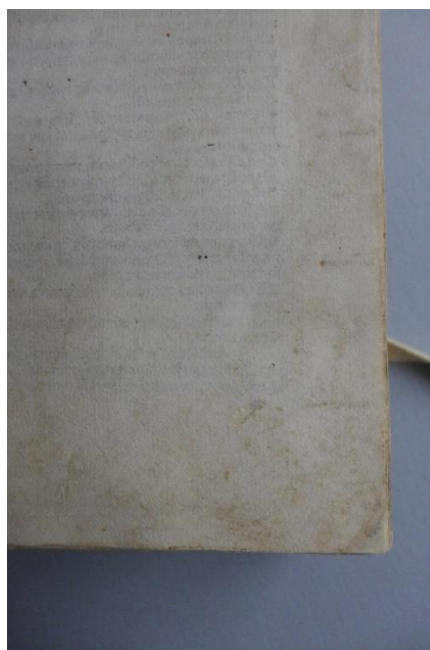
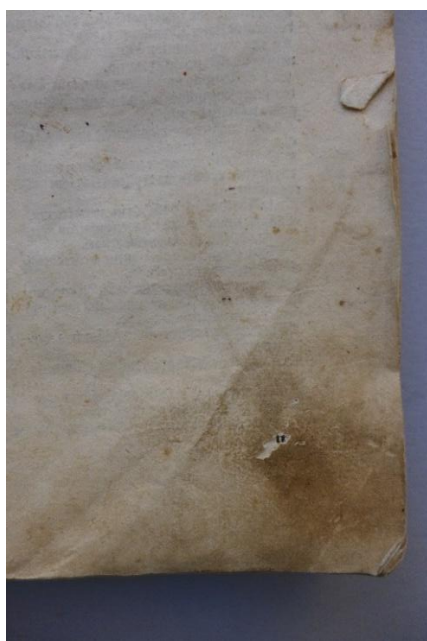
A kötet előtáblája restaurálás előtt és után

Az első előzék és az első oldal restaurálás előtt és után

Az első és hátsó előzék eredetileg kiragasztott oldalai

Szennyezett és rovarrágott részletek restaurálás előtt és után

A kötet restaurálás előtti állapota:

Későbbi puhatáblás egészpergamen kötés, elveszett kötőkkel. A másodlagos pergamenkötés gerincére feltehetően a 19. sz.-ban új gerincbőrt dolgoztak föl, amit durván – a pergament is érintve – sötétre színezték és a gerincet aranyozással, címkével díszítették. A pergamen összeugrott, vetemedett, kopott, szennyezett, gerince a bőr alatt már nincs meg. A könyvtest arcnál kilóg a kötésből, a tábla körmei kiegyenesedtek. A kötékek végei csak az előzéktükör alatt maradtak meg.

A papír könyvtest a kötésből teljesen kiszakadt. Az íveket eredetileg három dupla bőrbordára fűzték föl, majd az átkötéskor nyílásban levágták a bordavégeket. A bordaközökben kódexből készült kasírozások vannak, rovarrágásból eredő hiányokkal. A könyvtestet a kötéshez csak a gerinckasírozások rögzítik. A fehér levélpárból készült előzékek a könyvtesttel nincsenek kapcsolatban. A tükrökön bejegyzések (elől címadat, hátul kotta). A levélpár lapjait teljes felületben összeragasztották keményítő alapú ragasztóval, majd tükröként kiragasztották, de csak a pergamen beütéseire. A bontáskor, szétáztatáskor derült ki, hogy az előzéklapok leragasztott oldalán is van kézirat, elől latin nyelvű szöveg, hátul kotta. A 19. sz-i gerincjavításkor a gerincbőrt az előzékekre ütötték be.

A könyvtestben az 'az' laptól a felső sarokban tintával írt lapszámok vannak. A 157. lapszám kétszer szerepel, ezt és az utána következő lapok számozását ceruzával javítottuk. A 128. és a 130. lap rektóján piros iniciálék vannak.

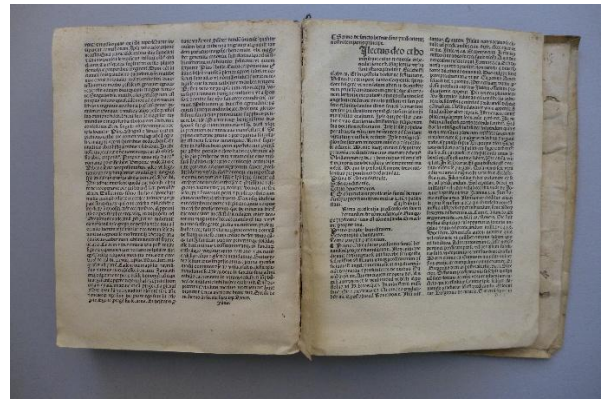
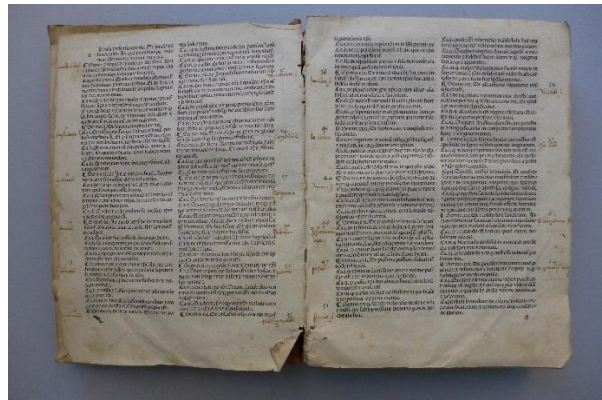
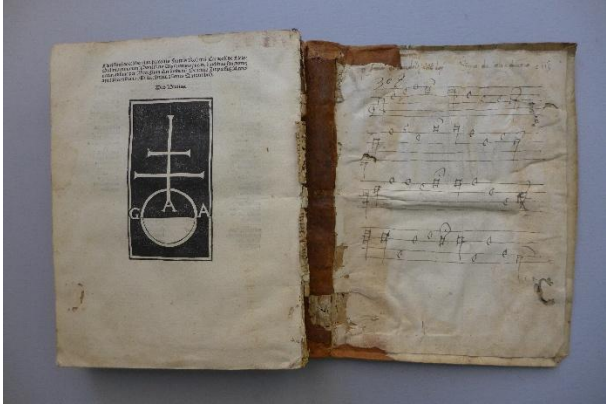
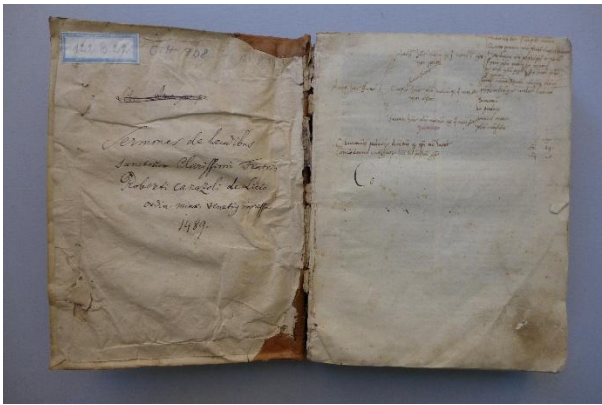
A könyvtestet a pergamen kötés készítésekor erőteljesen körbevágták. A körbevágáskor sok marginália sérült. A margináliák nagy része halvány, főleg az eredetileg piros tintával írt bejegyzések fakultak ki.

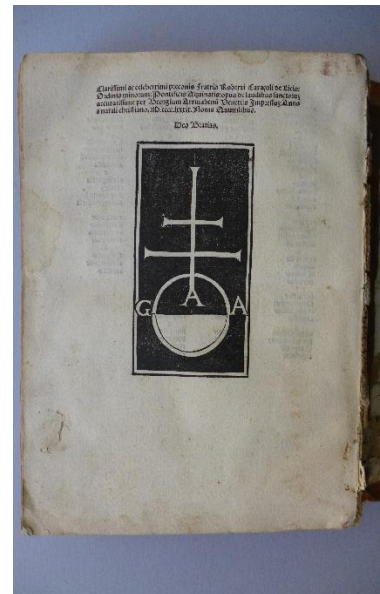
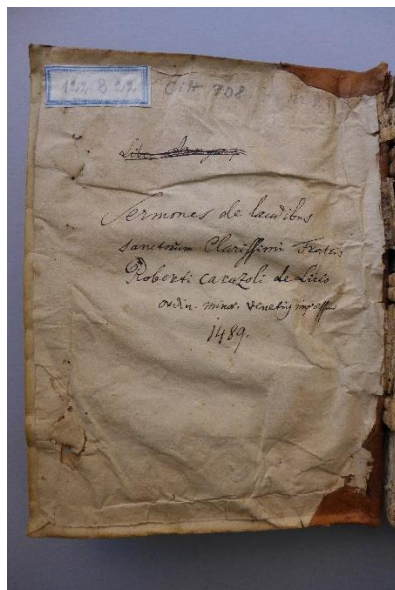
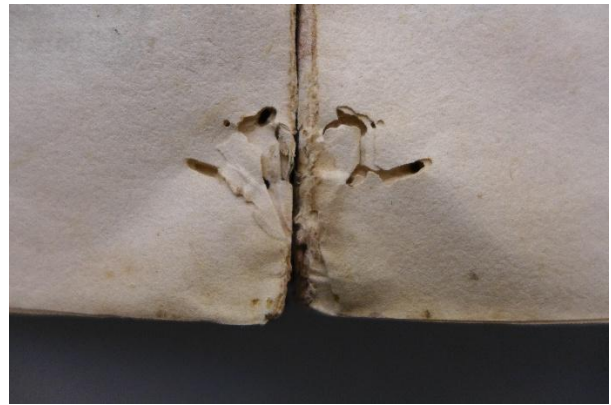
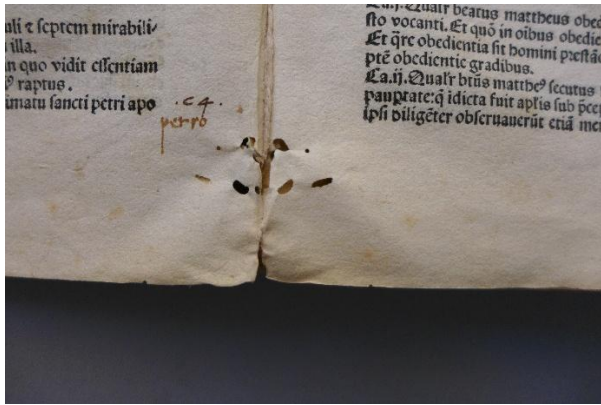
Az utolsó ('A1') ív előtt egy, feltehetően az eredeti első kötésből származó áthajtott pergamencsík van az ív alsó felén, leragasztás nélkül. Az ívgerincek közelében kötettszerte rovarjártatok vannak. A lapok helyenként vízfoltosak, zsíros ujjnyomokkal szennyezettek, néhol elszíneződtek. Az előzékek gyűrődtek, hiányosak.

Elvégzett beavatkozások, felhasznált anyagok:

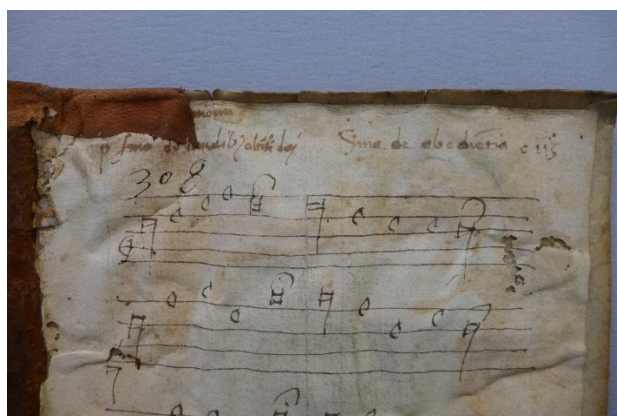
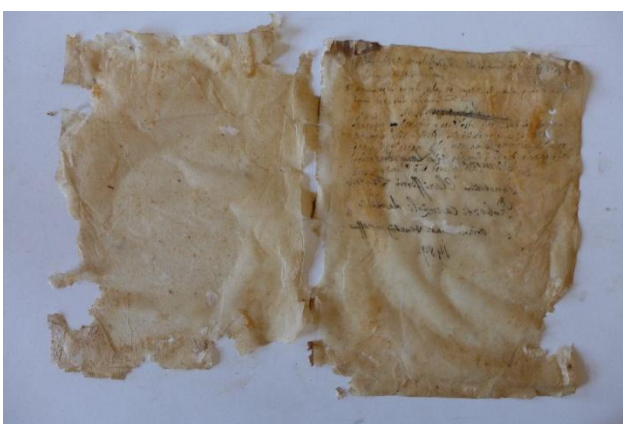
- Az alapos szemrevételezés során aktív rovarfertőzésre utaló jelet nem találtunk, ezért külön rovartelenítés nem történt.
- A kötés és a könyvtest teljes bontása.
- A kötésről a bőrgerinc és a pergamen kasírozások levétele Laponite RH rétegszilikátos nedvesítéssel.
- Az előzékek fölemelése a táblákról (mint fent), az összeragasztott levélpár szétáztatása, a leragasztott oldalon lévő kéziratok megtalálása. Az előzékek mosása, kiegészítése japánpapírral (Paper Nao gyártmány, kozo alapú 19, 24 és 32 g/m²) metilcellulóz ragasztóval (Glutofix 600 5%-os vizes keveréke).
- A könyvtest száraz tisztítása radírral (Seed Brand 510).
- A fűzés bontása, a lapok mosása néhány percreg kézmeleg vízben. A nedves kezelés előtti oldódási próbák a fakult tinták érzékenységét mutatták, ezért csak rövid idejű beáztatást alkalmaztunk.
- A papír kiegészítése mint fent.
- Az ívek fűzése az eredeti bordákra.
- Új gerinckasírozás készítése zsírcserzésű bőrből (ragasztó: rizskeményítő és bőrenyv).
- A pergamen konzerválása etanol tartalmú likkerrel (desztillált víz, zsíralkoholszulfát, pataolaj, lanolin, 75% etanol), párasítása több órán keresztül több lépésben, nyújtás, préselés szintetikus filcek között.
- Betáblázás a gerinckasírozások füleinek rögzítésével (ragasztó: keményítő és enyv mint fent).
- A gerincbőr konzerválása likkerrel, felhúzása a gerincre (ragasztó: rizskeményítő).
- A kifejtett eredeti pergamen gerinckasírozások konzerválása.
- Új kötékek készítése zsírcserzésű bőrből.
- Az előzékek levélpárjainak lapjait nem ragasztottuk össze, hogy a megtalált beírások olvashatóak legyenek. A tükröket az eredeti 'puha kötésű' technikát követve csak a pergamen beütéseire ragasztottuk ki.

restaurálás előtt

restaurálás közben

restaurálás után

